GIÁ BÁO MỖI SỐ 5 XU

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Ngày 1 Août BẢY 28 JUILLET 1923

RÉSIDENCE DU TONKIN
DEPOT LEGAL
DEPOT LEGAL INDOCHINE
N°1140

HANOI

Một năm	6$00	6$50	6$50	6$50	6$50	12$00
Sáu tháng và ba tháng	3.00	3.25	3.25	3.25	3.25	6.00
Một tháng	1.00	1.10	1.10	1.10	1.10	2.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. B. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique: TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES
Décompte pour la ligne de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$10 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Những sự cử-chỉ khiến cho người khinh-bỉ

Người ngoại-quốc nếu lấy những sự cử chỉ của mấy hạng người thường giao-tiếp với mình mà xét-đoán cái giáo-dục của dân Việt-Nam thì sao cũng không khỏi điều sai lầm. Những hạng người ấy là những hạng nào, bất tất phải kể ra thì ai cũng biết. Cứ thật ra thì cái giáo-dục của ta cũng chưa đến nỗi bạc-nhược lắm như là người ta thường ta-thán, mà chưa đến nỗi bạc-nhược lắm cũng là nhờ về những nhà đã được chịu cái giáo-dục của ông cha tự mấy đời trước đi lại cho đến bây giờ. Trong cái thời buổi mới cũ giao thừa này, tiến tài có cái sức vượt trên học thức, kẻ hạ-lưu ngày hôm qua nghiễm nhiên thành bực thượng-lưu ngày hôm nay thì chỉ còn có một cái đường vạch rõ ràng nó phân địa-giới cho người mới bước tới với người mà ông cha đã bước tới tự lâu đời rồi. Cái vạch ấy là cái giáo dục vậy.

Trong những hạng thường được trực tiếp với người ngoài thì xem ra lắm ông chỉ vì cái tính hám danh chuộng lợi mà trong khi cử chỉ làm những sự rất đê-hèn, quên cả mình cũng là giống người đây, miễn là được dùng, được thưởng thì dù có phải đi đâu xuống đất cũng đi được mà không quản ngại gì. Đối với người trên thì làm ra bộ cợ ro kính cẩn, mình gặp làm đối, mà đối với người dưới thì lại hống-hách, tàn nhẫn vô kể. Đó là cái duyên cớ thứ nhất nó khiến cho người ngoài khinh bỉ vô cùng vô hạn. Song những điều ấy còn là những trò diễn ra ở trước mắt một phần ít người; người ngoài không nhìn thấu được. Đến sự cử chỉ của người mình ngày nay xem ra thật là nhỏ-nhăng quá đỗi, những người võ-vẽ tân-học thấy đồng bang người nào không theo y-phục cử chỉ mới như mình thì cho những người ấy là hủ lậu, là thủ cựu, mà kỳ thực lại bị những người mình chê chê mình là nhỏ-nhăng. Mà nhỏ-nhăng thật. Chết vì cái người mình cứ hiểu lầm mấy chữ tự do với văn-minh mà hễ tập được cái thói đỏ mới nào thì tự-đắc là văn-minh ngay, tưởng như đã thoát-li được cái hủ tục rồi, và hễ làm điều gì tự ý thích là cho mình đủ thỏ-bỉ mặc lòng cũng cho là cái quyền tự do!

Từ khi ta văn-minh được cái đầu, nghĩa là bỏ được cái búi tóc đi, thì cái đầu cũng xui nên lắm cái văn-minh lạ lùng. Có xét người ở những chỗ công-chúng như là nhà hát, cao-lâu, nhà hội quán, nhà diễn thuyết, cùng là những chỗ hội hè, chơi bời thì mới rõ được cái nhân-cách của từng người. Những ông đã tự coi mình là bực tai mắt của xã hội mà cái nghi-tác ở đời, ký giả chỉ xin thuật lại mấy cái thói đỏ thói xấu để các bậc thiếu-niên ta sau này chớ mắc phải mà thôi. Vậy các nhà giáo-dục ta nghĩ sao?

V. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 27 Juillet 1923

Pháp với Bỉ

Sáng hôm thứ năm, tại bộ Ngoại-giao, quan Poincaré tiếp bà-tước Avezzana, đại sứ nước Ý, và M. Gaiffier d'Hestroy, đại sứ nước Bỉ. Hai chánh-phủ Pháp Bỉ vẫn thương-nghị với nhau.

Báo *Le Temps* nói rằng: Hai chánh-phủ Pháp Bỉ rất là hợp ý với nhau. Hai chánh-phủ cùng phúc lại chánh-phủ nước Anh theo một tôn-chỉ.

Cát-đám M. Charles Dupuy

Tại lưu-sur-Tête (Pyrénées Orientales) đã làm lễ cất đám M. Charles Dupuy, nguyên tổng trưởng tòa Nội-các. Quan phó thượng-thư bộ Phi-sơ là M. Laurent Eynac thay mặt chánh-phủ đi đưa đám.

Quan Chiến-tranh bộ thượng-thư tại hạt sông Rhur

Sáng hôm thứ năm, quan Chiến-tranh bộ thượng-thư Maginot vẫn đi thanh-tra các trại lính trong hạt sông Rhur. Buổi chiều theo như lời tướng-quân Gogley là thống-đốc các đạo quân nước Anh trong hạt sông Rhur mới, ngài có đến thăm trại lính ở Wahn, và ở Cologne. Ngài có coi lính Anh diễn. Tướng-quân Gogley có thết cơm quan thượng thư Maginot tại Cologne. Đại-tướng Stanley là tộc đệ Lord Derby, hiện ở trong hạt trà bình cũng đến dự tiệc.

Đường cương-giới phân cách hạt trà-bình với hạt không có trà bình bị cấm đến ngày 26 Juillet, nay lại được mở ra.

Việc nước Nga

M. Jordanski, đại biểu mới của nước Nga tại Ý sẽ đi Rome. Báo *Le Temps* nói rằng ông sẽ đi Constanti nople để ký hòn giao-ước Lausanne và các sơ bộ Đông-âu.

M. Rykow, hội-trưởng hội Kinh-tế tương hội-đồng vừa trở về nước Nga thì đệ trình hội-đồng ấy viên một bức tờ trình khuyên đừng nên để cái nghề kim-khí về quyền chánh-phủ quản-lý nữa, không có thì sang năm, các xưởng sẽ phải đóng cửa cả.

Báo *Le Temps* được tin ở Riga rằng về nói quân lính nước Nga dự bị sẵn sàng để trừ việc loạn ở Turkestan.

M. Karakhan, thay cho M. Joffe vào chức tổng-trưởng phái-bộ nước Nga tại Nhật-bản.

Số thuyền tàu của các nước

Cứ theo như các biểu tổng-kê của báo *Les Débats* đăng, thì số tàu thuyền của nước Anh trong năm 1914 tính bằng 44,50 °/. số tàu thuyền của thế-giới, đến nay còn được có ngót 33 °/.

Sau nước Anh thì đến nước Hoa-kỳ, nước Nhật, nước Pháp và Ý-đại-lan.

Báo *Les Débats* nói rằng mỗi năm nước Đức tăng thêm 700 nghìn tấn tàu mới, mà cái vốn nằm sâu lại được nhẹ vì tiền mark bị, thì tàu Đức chỉ tiêu không tốn mấy.

Báo *Les Débats* nói: Đồng-minh cứ chịu cho nước Đức cạnh tranh với mình như thế cũng lý thật. Cũng lại lý thay sao nước Anh không trông thấy cái ngay ấy.

Các nước Tiểu đồng-minh

Trong chương trình cuộc hội nghị Sinaïa của các nước và cuộc Tiểu đồng-minh có những vấn đề sau này: Giúp đỡ nước Hung-gia-lợ về đường tài chánh.

Cái hiện tình Âu-châu và nước Đức trong các vấn-đề bồi-thường.

Cái chánh sách tại bán đảo Balkan sau cuộc giảng hòa Lausanne.

Liệt quốc còn xét việc tổ-chức và cải thể lệ trong cuộc Tiểu đồng-minh, cùng là các vấn-đề kinh-tế, và các phương sách tích lợi cho sự giao-thông và cuộc giao-tế của họ nước.

Việc thu thuế ở nước Pháp

Số thuế ngoại ngạch trong tháng Juin thu được một nghìn ba trăm 99 triệu, hai trăm nghìn quan, thặng hơn số dự toán được ba mươi nhăm triệu rưỡi và thặng hơn tháng Juin 1922 được tám trăm tám mươi tư triệu rưỡi. Thuế trong sáu tháng đầu năm 1923 thặng hơn số dự-toán một nghìn bốn trăm hai mươi bảy triệu rưỡi và thặng hơn sáu tháng đầu năm 1922 được tám trăm tám mươi tư triệu rưỡi.

Tin Trung-hoa

Ngày 21 Juillet 1923

Hương-cảng đặc-điện

Liên-quân đã tiến vào Ngô châu, bắt được quân giặc và pháo-giới rất nhiều. Ngày 18 vừa rồi, Liên-quân tiến đánh Hoắc-châu, nam-môn và bắc-môn bị bên địch rất lớn.

Tin Hùng-bình-Kỳ

Các nước ngoại đã giao hoán ý-kiến, định đến tháng 9 tây này thì cùng nhau quản đốc Trung-quốc Thiết-lộ, giám-thị tài-chính và tổ-chức một ủy-viên hội để bắt Trung-quốc phải thanh hoán ngoại trái.

Tin Ngô-bội-Phu

Sơn-đông Đinh-trưởng là Hàng-bình-Kỳ đến Lạc-dương. Ngô bội-Phu bảo Hùng về nói với Tào Côn nên hoãn việc tuyển-cử, trước hết hãy giữ cho cái địa vị Nội các được vững bền, đình chỉ việc Bảo-định bội-nghị, còn đối với vấn-đề 530 triệu thống thì cứ y pháp giải quyết.

Ngoại-giao tiêu-tức

Hùng-bình-Kỳ tới Lạc-dương nói chuyện với Ngô-bội-Phu thì đêm hôm sau trở về Bảo-định, lại từ Bảo-định đến Bảo-kinh, để điều-đình với những viên đại-biểu các tỉnh.

Tin Tào-Côn

Tào-Côn sai Lưu mỗ cầm thư-thư đến yết-kiến Bành-dưỡng-Quang để thương-lượng về vấn-đề Tôn-trung-Sơn cùng Tào-Côn liên-hợp. Bành nói: nếu vậy thì Tào-Côn nên triệt-hồi Bắc-quân ở 3 tỉnh Xuyên, Việt, Mẫu, mới có thể bàn được.

Tin Uông-tinh-Vệ

Uông-tinh-Vệ đến Thiên-tân, vào thương-nghị với Lê-nguyên-Hồng và Đoàn-kỳ-Thụy. Đoàn tuyên ngôn rằng nên thân-thời-cơ mới được.

HÀI ĐÀM

Bảo-thủ nữ-quyền

Một lão ăn mày vừa đi vừa kêu lải nhải: « Lạy ông đi qua.... Lạy bà đi lại.... Lạy bà thần-đức..... », thì một vị phú-nhân gọi lại bảo rằng:

— Nếu anh cứ kêu như thế thì dân bà chúng tôi thừa cửa cũng không thí bố cho anh một đồng kẽm.

— Thưa bà, chẳng hay con tội tôi gì xin bà dạy bảo.

— Thế anh không biết bây giờ là thời-đại nữ-quyền à! Đến ngay như trong những bài diễn-văn diễn-thuyết của những bậc kia khác cũng phải...

— *Thưa các bà, rồi mới... Thưa các ông*, sao anh cứ giữ thói cũ: *Lạy ông, rồi mới lạy bà?*

Lão ăn mày biết lỗi:

— Xin bà tha thứ một lần, từ nay con xin theo thời-thế mà *đặt các bà lên trên các ông!*

— Có thế chứ! này, cho một hào.

Sơn-phong

PHỤ-NỮ NƯỚC AI CẬP MUỐN RỘNG NỮ-QUYỀN

Một viên biên-tập nhà báo *Época* có hỏi Mme Hode Charani pasha là đại-biểu của nước Ai-cập tại cuộc hội-nghị quốc-tế về việc bảo-hộ nữ-quyền về các quyền lợi của phụ-nữ nước Ai-cập muốn yêu cầu, thì bà có nói: « Đàn bà nước Ai-cập muốn xin được quyền tự do rộng hơn và được hưởng cái học-thức cao hơn. Cái niên-hạn già chồng ít ra xin định là 16 tuổi. Bổ mẹ phải cho con gái mình biết trước định gả cho ai. Cấm hẳn việc lấy chồng sớ. Nói tóm lại xin nâng cái nữ-quyền lên. »

Nghe đâu quan đại-sứ Hoa-kỳ tại Ai-cập lại có chuyển đệ đến quan thủ-tướng nước Ai cập một lá đơn của sáu nghìn người đàn bà con gái nước Ai-cập xin đặt lệ cấm dùng rượu mạnh ở Ai-cập. Quan thủ-tướng có hứa sẽ đệ trình Nghị viện việc ấy.

SỰ CÔNG BẰNG Ở NƯỚC THỔ-NHĨ KỲ

Mới rồi tại cuộc giảng-hòa Lausanne, phái-bộ nước Thổ có nói: Các tòa án chúng tôi đã lập chức tại theo các nước văn-minh.

Vì vậy một tờ báo đăng một chuyện của một người Âu-châu du-lịch ở Thổ-nhĩ-kỳ mới đây kể lại như sau này:

« Ở nước Thổ, muốn được công bằng công đề, miễn là biết dùng đồng tiền thì được. Khi tôi tới Constantinople, vì quên không đem tính giấy má của tôi ở sở Cảnh-sát, nên tôi đi xin giấy không được, phải đội đến tòa án vi-cảnh, và phải phạt 6 livres turques là 60 quan. Tôi tiếp được một tờ giấy giáo tem từ tế báo cho tôi biết rằng phải tòa án phạt. Tôi sắp đi nộp phạt thì gặp một người quen ở nước Thổ đã lâu ngày. Ông ta bèn thay tôi đến hầu quan tòa, sẽ đưa cho ngài 120 đồng tiền (12 quan), ngài liền xé giấy phạt đi, mà nói rằng vì lẽm, chứ tôi không phải phạt.

Nếu quả vậy thì cái công-bằng ở nước Thổ cũng giống cái công-bằng ở nước nào đấy nhỉ.

HOA-KỲ VẪN BÁN LẬU KHÍ GIỚI CHO TRUNG-HOA

Người Hoa-kỳ vẫn bán lậu nhiều khí-giới cho người Trung-hoa. Cứ xem số khí-giới của một mình viên đại-úy L. D Keranzay bán cũng đủ rõ. Số khí-giới ấy như sau này:

Một khẩu đại bác 6 in và 104 viên đạn.
Hai khẩu đại bác 4, 7 và 1000 viên đạn.
Hai khẩu đại-bác 75 m/m và 500 viên đạn.
Hai khẩu đại-bác 47 m/m và 127 viên đạn.
Mười khẩu đại bác 40 m/m và 2364 viên đạn.
Một khẩu đại-bác 37 m/m và 250 viên đạn.
Một khẩu đại-bác 3 in có bánh xe.
Một khẩu đại-bác hạng lớn và 125 viên đạn.
Hai nghìn bốn trăm viên đạn mai hoa và 42 cái bằng đạn.
Hai trăm sáu mươi lăm nghìn sáu trăm viên cai-tải hạng to.
Mười hai kiện những đồ thay đổi đại-bác.
Hai mươi ba cái máy điện-thoại đi đường.
Mười tám khẩu các thứ đại-bác.
Một trăm sáu mươi nghìn, bảy mươi khẩu súng tay.
28,500 viên cai-tải 799.
139 khẩu súng cỡ kiểu súng Nga.

Người ta nói rằng súng bắt được của bọn cướp ở Lâm thành mới rồi, những khẩu kiểu giống súng của đại-úy ấy bán.

MỘT HẠT NGỌC TRAI ĐÁNG GIÁ 3500 ĐỒNG

Tại Tân-thành về miền Nam-dương, mới đây có một lão ngư-ông tình cờ bắt được một hạt ngọc trai, số người trông thấy giá ngay 3000 đồng. Lão lão đần trưởng cũng là cái vật tầm-thường không quí, sau nhân thấy người giả một cái giá cao lấy, mới chắc là viên ngọc quí lắm, bèn nói tăng lên một giá rất cao. Sau có người Khách giả đến 3580 đồng thì mua được. Cố lão người nói thì hạt ngọc ấy nhỏ độ bằng cái khuy áo, tròn như quả cầu, mới trông thì thực chẳng có cái vẻ gì đẹp lẹ, nhưng nhìn kỹ ra thì thấy cáo vàng vàng lộ ra và có ánh sáng lắm, càng nhìn lâu càng đẹp. Thường cũng là một cái quí lẽ có vậy.

LỜI ĐÀN BÀ

Nhà mua và nhà bán

Người ta nói rằng: người mình chưa đủ tư-cách buôn bán, đành vậy, song thử hỏi người mình đã thạo cách mua hàng chưa, nói thế thì ai cũng bảo người đã có tiền đi mua hàng, nào có đại chi, vì lẽm là tại kẻ bán hay phô bày ngon ghanh ngọt lắm, quá tin nên mắc, quá nể nên lẽm, nhưng sự lẽm cũng có hai lẽ: thực lẽm là tại nhà bán, đáng lẽm là tại nhà mua, cái lý đó ta nên phân chia cho rõ, kẻo có nhà mua, mua lẽm sao chỉ muốn bốc hết của người ta, lẫn dây lẫn mỏng, hôt trước hụm sau, vận chày cho ra nước, trách nào người ta chẳng kiếm cách mà đối đãi lại sao được, lý là sự lẽm rất đáng; còn lường thưng trao đấu, vào lớn ra nhỏ, là cách trác chắc của nhà buôn, nếu không khéo suy xét thời thực phải lẽm.

Ôi! cách mua và cách bán như thế, còn sao giữ cho vẹn mọi lẽ công-bình đặng; tôi có mấy người chị em bạn dựng cửa hàng mua bán, thấy cái tập tục xấu xa như thế mà phàn nàn. Họ nói rằng: nhà mua bán chính trong chữ tin thực, thế mà lẽm chính là thiệt-hành lại phải thất hại, ví-dụ như mình nói giá thực thì người mua không tin, bao giờ người mua cũng mặc cả cho nhiều giá mới chịu mua, ấy là đã sang qua một cửa hàng khác, mình phải mất một mối bán hàng ngay. Đến như cân lượng, mình giữ đúng mực thăng bằng, một cân là mười sản lượng, giá phải cao hơn là kẻ bán một cân mười lẽm lượng mà thôi, thước tấc đo hàng lụa, kẻ thời bán thước hai mươi lăm đồng tiền kẽm, kẻ thời bán hai mươi sáu, hai mươi bảy đồng, ô, hóc dung lượng lớn gọn, ô thật nhỏ có, ô thật lớn có, hóc đối thước có, hóc thước bảy thước tám có, mỗi nhà mỗi thứ vật sản lượng khác nhau, không tài nào mà kể cho xiết, mà kẻ mua hàng lại không có sành cân lượng thước tấc mà giả, thường sơ xuất vì cái đó, chỉ tính đồng tiền hơn kém, cho nên mình thực thà cũng ít kẻ nhận ra cho. Lấy ngay một điển hình tại ở trong thành-phố Hué mình bây giờ, hàng nào bán cũng ba bốn cái thước, cân cũng đến ba cái cân, chúng tôi nói thực thà lắm sao cho đặng, cho nên mất hết cái nghề thành thực, lại bọn cho xã-hội rất nhiều, vì người thông thạo nỗ nói làm gì, còn người khờ vọng thời phải mắc theo bất thày, có lẽm người mắc lừa vẫn cho là mua được giá hạ, chớ không biết kẻ bán nào phải hở giá lẽm.

Cái tệ đại để như vậy, sẵn-tại các nhà thực-nghiệp muốn chấn-chỉnh cách buôn bán lại, trông không trở được các cái tục tệ già trẻ, thì không khi nào chấn-chỉnh xong.

Bạch-Phượng nữ-sĩ

CÁI SÍNH NHẢY ĐẮM Ở HOA-KỲ

Mới đây lại có tin rằng M. Reaser J. Newmann ở Dallas (Texas) nhảy đắm được một trăm năm mươi giờ hai mươi ba phút, các ông thầy thuốc phải cấm không cho nhảy nữa mới chịu thôi. Tuổi ra cái sinh nhảy đắm ở Hoa-kỳ, các quan cảnh sát đã tìm cách để trừ đi và cũng từng đã có người chết về cái sinh ấy, mà vẫn còn thịnh-hành lắm nhỉ.

CÁ BIẾT KÊU

Về thiên-thạch là một nơi thôn quê gần bể thuộc về xứ Nam-kỳ, thôn lý ở cách bể chỉ độ hơn nghìn thước, nhà lần ở liền xao xát, dân cư ở đây đều chuyên về một nghề làm ruộng cả. Về độ này trời nắng mưa, đồng ruộng đều đầy trâu, nên những nhà làm ruộng thường xẻ các bờ ruộng để cho tiêu tiết bớt nước đi để cày cấy. Cứ mỗi chỗ xẻ ấy thì lại đặt một cái đó để đơm cá tép và tôm cua. Mới đây có một người cũng đi đặt đó chỗ ruộng của mình, một lúc lâu, thì thấy trong đó có tiếng kêu như tiếng chim. Người đó lấy làm lạ, sợ hãi quá, vội vàng đến xem. thì thấy một con cá to, vẩy đỏ trông sắc như sắc chim mà đen lay lấy, đầu nhọn mỏ dài mà miệng thì rộng trông như đầu con học, mình thì béo tròn trắng trục mà không có đuôi, lại có đôi cái cánh nữa. Lúc ấy người nông-phu mới biết cái tiếng vừa nghe thấy là tiếng con cá này, lập tức mang cá đó về nhà, bắt ra đem cân thì được một ký lô. Đương lúc cân thì con cá ấy lại kêu lên mà tiếng kêu to hơn. Người chung quanh thấy lạ chạy đến xem đông như chợ. Nó kêu vào độ thời gần chín nỗi hai cơm thì im đi rồi chết. Người ấy lấy làm vật quái lạ đem vứt bỏ xuống bãi bể. Sau có một ông già nghỉ tiếc của nhặt lấy đem về nấu ăn thì nói rằng thịt nó cũng như thịt mọi con cá thường mà thôi.

Cá mà biết kêu, đó cũng là một điều lạ lt khi nghe thấy, tưởng cũng có thể làm một cái vấn-đề mới lạ để các nhà bác-vật học nghiên cứu xem sao vậy.

Cuộc thi thơ

Cận Ngô-tri-Quyên nữ-sĩ

Đề mục: Vịnh Văn-miếu Hà-nội. — Đã có một câu phá : « *Nghìn năm văn vật đất Thăng long* » xin nối thêm 7 câu nữa cho thành bài thơ.

Giải thưởng của Ngô-nương : Kính biếu một thứ trong văn-phòng tứ-bảo như quản bút, lọ mực, hoặc cái chặn giấy bằng bạc, v. v. đáng giá 10 đồng. Trong các báo quốc-văn như *Nam-phong, Hữu-thanh, Trung-bắc, Thực - nghiệp, Khai - hóa* hễ người trúng giải thích thứ báo nào thì xin kính biếu trong 10 năm.

Giải thưởng thêm của bản-quán : Ngài nào có thơ đăng ở bản-báo mà giật được giải thưởng của Ngô-nương thì bản-quán xin kính-tặng thêm một bộ *Đông-dương tạp-chí* toàn tập và các thứ sách khác của bản-quán ấn-hành như Ngự lâm-pháo-thủ, Nam-sử yếu-lược. Mai-nương-lệ-cốt, Thuyền-tình bề-ái và Tái-sinh-duyên, v. v. cả thảy đáng giá là 60 đồng.

Thơ thi

CXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tắc dạ tôn sùng khắp nửi sông.
Miếu vũ ngụy nga tầng đất Gióm,
Khói hương ngát ngát ngát trời đông
Đá bia đồng cột gương còn tỏ.
Thấp bút đài nghiên tuyết vẫn trong.
Giữ vẻ lang thương bao thế-kỷ,
Dậu thiêng vạn cổ nhức anh-phong.

Lâm-đình, Ng-v-Đối
69, Rue des Pipes, Hanoi

CXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tả khí chung linh giống Lạc-hồng.
Bề thánh sáng lan nền quốc-tây.
Rừng nho mốc thắm ngọn Nàng phong.
Kia bia khoa giáp gương kim cổ,
Nọ giếng văn yên bút hóa công.
Phế Giám dấu thiêng từ Lý đế,
Muôn đời hương khói ngát trời đông.

CXXIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Thánh miếu làng nho cõi Á-đông.
Cầm tú vẻ in nền quốc-tây,
Đan thanh nét rạng nếp nho phong.
Đá bia ghi tạc gương khoa giáp.
Đồng cột treo đề dấu đỉnh chung.
Nguồn học gội ân mưa móc thắm.
Đài nghiêm thấp bút vững non Nùng.

Diễn-thịnh, Ng-v-Tiến
88, Rue des Pipes, Hanoi

CXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Di tích còn ghi sử Á-đông.
Mấy lớp cung tường trơ nắng gió,
Một vùng danh-giáo vững non sông.
Văn-chương thêm đội vòng nguyên-khí,
Dân bề xoay vần bút hóa-công.
Này các, này bia, này cỏ-thụ,
Mưa Âu gió Mỹ vẫn tôn sùng.

Trần-lập-Trác
Monitear Hà-đông

CXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải bốn triều còn miếu mạo chung.
Dòng Tứ mạch Thao khơi bến Nhị,
Bia Lê gác Lý ngất non Nùng.
Rạng nêu khoa-giáp gương sư-biểu,
Vững cột đi luân bút hóa-công.
Những muốn cố đô tìm dấu cũ,
Quốc hồn còn ở chốn nào không ?

Ng-chí-Hòa
40, Rue du Coton, Hanoi

CXXVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Muôn thuở danh thơm tiếng Lạc-hồng
Trong miếu khói hương lồng bóng nguyệt,
Ngoài sân bia đá tạc non Nùng.
Triều Lê ghi tạc người nho nhã,
Vua Lý xây nên cảnh lạ lùng.
Âu Á chép biên nền bác-tí,
Vua tôi một nước phụng thờ chung.

Đỗ-văn Đa
21, Rue du Chanvre. Hanoi

CXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Văn-miếu nguyên từ Lý khởi công.
Cổ thụ xanh ri lồng bóng tỏ
Bích-câu trong vắt bút hòm rồng.
Qui hình lớn nhỏ tranh hàng đứng,
Sĩ tử xa gần bảng đợc mong.
Này buổi văn-minh chen gót tới,
Kẻ tài người sắc rậy văn phong.

Ng-thái-Phong
Phố Sinh-từ, Hanoi

CXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Non nước này xem khác Á-đông
Miếu vũ ngụy-nga nền giáo-dục,
Nhị Nùng hội-ngát khí văn-phong.
Cương thường đúng mũi vòng Kim-cổ,
Lễ nghĩa ghi trong dạ Lạc-hồng.
Hương lửa đến nay còn khói tỏa.
Nữ nương mà cũng cậm thần công.

Ng đức-Thạc
Làng Đồng-viên, Bắc-ninh

CXXX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu dựng từ vua Lý Thánh tông.
Nóc đặt rồng cỉ sầu văn vẻ cũ,
Bia ghi tỉnh đủa nét rêu phong.
Sông đèn trải mấy làn sóng Nhị,
Đá vững còn trơ dãy núi Nùng.
Xưa thế mà nay sao thế thế ?
Làng nho coi đó ngẫm ngơ lòng.

Đào cao-Phẩm
195, Rue du Coton, Hanoi

CXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vẳng vặc sao Khuê rọi bóng tòng.
Cửa Khổng thành-hiền tôn mấy bậc,
Nhà nho anh kiệt kính nhiều ông.
Danh ghi Đông-Á bền bia đá,
Giá ở Tây Âu chắc tượng đồng.
Một hội tao phùng tân với cựu,
Văn chương dù khác,kỷ-cương chung.

Trúc-lâm, Ng-bá Giêm
Thông-phán phủ Thống-sứ

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 23 Juillet 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 0 f. 48.

Thị-giá quốc-tế. — *Ngày 29 Juillet 1923,* — 3 °/. 57. 35. — 4 °/. 1918 61.95. — 5 °/. 1915-1916 75.01 — 5 °/. 1920 90.75. — 6 °/. 1920 88.35.

Tin tàu. — Tàu *Orénoque* khởi hành ở Saigon đi Trung-kỳ và Bắc-kỳ ngày 29 Juillet 1923, hồi 6 giờ sáng.

Quan quyền Toàn-quyền Baudoin tới biệt Hanoi. — Quan quyền Toàn-quyền Baudoin và quí phu-nhân đã tới biệt Hà-thành sáng hôm nay chuyến xe-lửa riêng chạy Hải-phòng lúc 8 giờ. Quan có đi ngài, có quan Thị-chính tổng-trưởng Delisox, quan chánh văn-phòng Le Prévost và quan ba hầu Thierry. Đến mai ngài mới xuống tàu *Min* về Saigon. Nhà ta-ga trên thiết lịch-sự như những khi nghênh tiếp các vị thượng-thần thuộc-địa. Quan quyền Toàn-quyền có tỉnh rất giản-dị, cho nên những khi ngài tới ngài đi đều giảm những sự đem quân linh đến trước linh-đình. Tuy vậy mà nhà ta-ga sáng hôm nay cũng không đủ chỗ cho các quan sang các thuộc-hạ hai nước ra tiễn chân ngài đông lắm không kể xiết được. Các quan đại-biểu văn võ không thiếu vị nào. Quan Toàn-quyền và quí phu-nhân đứng trong phòng khách lần lượt bắt tay hết các quan, đối với ai ngài cũng nói một vài lời rất ân-cần.

Ông tham Trác ở phủ Toàn-quyền có thay mặt các viên chức Annam đọc một bài diễn-văn chúc mừng ngài.

Quan Baudoin đến trọng nhậm chức quyền Toàn-quyền ở đây thăm thoắt đã hơn một năm rồi, cái chính sách của ngài khiến cho nhân-dân cùng các bác-quản đều mến phục lắm. Hôi vậy nay ngài từ biệt xứ này ai nấy đều tỏ tình luyến-mộ vô cùng.

Bản-báo xin đồng-thanh với quốc-dân mà kính chúc ngài cùng Baudoin phu-nhân vượt biển về qui-quốc được bình an.

Quan Toàn-quyền đối với thành-phố Hanoi. — Quan Đốc-lý Hanoi có thay mặt Hội-đồng ủy-viên mà cảm tạ quan Toàn-quyền đã có lòng săn sóc đến các công việc của thành-phố và nhất là đã giáp tiền cho thành-phố để trang trải được một phần nợ và sửa sang thành-phố được sạch-sẽ và lịch sự mọi bề.

Quyền ký các công-văn tại phủ Toàn-quyền ở Hanoi. — Trong khi quan quyền Toàn-quyền và quan phó Toàn-quyền đi vắng thì quan Thống-sứ Monguillot được quyền ký các công-văn và đại lý mọi việc tại phủ Toàn-quyền.

Quan cai-trị Châtel. — M. Châtel, Yves-Charles, quan cai-trị hạng nhì mới bổ vào Trung-kỳ thì nay lĩnh chức chánh công-sứ tỉnh Nghệ-an thay quan cai-trị hạng nhất Maitreau về nghỉ.

Sở Bưu-điện. — Nhà Bưu-điện Bản-yên nhân (Hưng-yên) kể từ ngày 16 Août 1923 trở đi sẽ được nhận gửi các tiền bạc Đông-pháp theo lệ có giới-hạn.

RẺ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
2869 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Hội chợ Hanoi. — Hội-đồng trị-sự Hội-chợ Hanoi bá-cáo rằng cứ theo như một bức điện-tín đã tiếp được hôm qua thì các hãng tàu biển *Messageries Maritimes* và *Chargeurs Réunis* đã thuận giảm tiền cước 25 °/. (chỉ tư một phần) cho các hàng hóa ở các cửa biển Đông-pháp hay là các thuộc-địa khác gửi thẳng về Hội-chợ Hanoi.

Các thể lệ các hàng hóa được giảm tiền cước ấy phải có giấy gì làm bằng thì sau sẽ dặn các đại-biểu hai hãng tàu ấy.

Số kỳ-bổ tháng thưởng của ngạch Thư-ký. — Trái với điều thứ 9 nghị-định ngày 18 Avril 1919 nay định cách cho lập thêm một cái sổ phụ về việc tháng thưởng cho các viên thầy-thuốc trong năm 1923.

Tin đường sá. — Vì trận mưa to vừa rồi mà đường thuộc địa số 4 ở Lạng-sơn từ kilomètre 33 đến 50 bị mấc nghẽn, đến ngựa tải cũng không đi được. Không biết ngày nào mới đi được, vì đường bị những hòn đá và hòn đất lớn chắn lấp cả, đường Lạng-sơn đi Lộc-bình cũng mấc nghẽn.

Đường thuộc-địa số 4 từ Na-cham đến Thất-khê cũng mấc nghẽn vì phải nhiều chỗ lắm — Các đường ở trong tỉnh Ninh-bình thì nay đã đi lại được hết cả rồi.

Tiểu-thuyết. — Xã-hội nước ta ngày nay đang là tiểu-thuyết thời-đại, điều ấy chẳng phải nói thì các độc-giả cũng đều công-nhận như vậy. Nhưng về phần tiểu - thuyết, bản-quán vẫn phải có ý chọn những bộ nào có luân-lý thì mới dám dịch. Mới đây có tiếp được thư của một nhà Ấn-danh nữ-sĩ tại Huế lỏ ý muốn cho bản-quán xét hai bộ tiểu-thuyết này rồi sẽ dịch. Bản-quán xét hai bộ tiểu-thuyết này rồi thì thấy không hại, vậy từ kỳ thứ hai này trở đi bản-quán xin bắt đầu dịch bộ *hgọc-kiều-lê* để đăng xen với bộ *Tục Tái-sinh-duyên* gần hết.

Thể ở các tỉnh năm nay phát chậm lắm. — Bây giờ đã nửa tháng năm ta rồi mà các tỉnh lắm nơi còn chưa phát thẻ, không bù với Hanoi thì tỉnh cảnh sát phải đứng ở các ngã ba ngã bảy đón đường mà bắt người không thẻ đi lấy thẻ. Sự chậm trễ ấy cũng có điều thiệt hại cho những người ở Hanoi mà vẫn lấy thẻ ở làng, cũng những người nhà quê cần thẻ mới đi làm lụng ở các nơi xa được. Thiết tưởng các quan địa-phương nên cho tổng lý tỉnh ngay về mà phát cho dân thì hay lắm.

Sản-nhiên đài. — Đến 31 Juillet này diễn lại **ĐỜI-CHỜ ĐỒNG-TÂM**, nhân bà cao to lại được một cuộc tiêu khiển đích đáng 2002

ĐẤT HƯỚNG NAM BÁN

Ở đường số 85 (trông thẳng ra chợ Hàng Da cũ) rộng 5 m 00 giài 30 m 00, ai muốn mua đến số nhà 40, phố Nhà-thương khách mà hỏi 3640

Ngạch giáo-học bực Thành-chung. — Các sinh-viên trường Cao-đẳng Sư-phạm có tên sau này được bổ giáo-học bực Thành-chung.

MM. Mai-v-Phương, Ng-khoa-Toàn, Phạm-văn-Côn, Ng-hữu-Tuân, Lê-trọng-Thích, Ng-gia-Thoại, Hoàng-ngọc-Phách (ban văn-chương).

MM. Đào-v-Bính, Bửu-Cang, Trần-trọng-Kỷ (ban khoa-học).

Tùy quan Thống-sứ Bắc-kỳ bổ dụng:
M. Phạm-văn-Côn.

Tùy quan Thống-sứ Trung-kỳ bổ dụng:
MM. Nguyễn-khoa-Toàn, Lê-trọng Thích, Nguyễn-gia-Thoại, Trần-trọng-Kỷ.

Thuộc trường Quốc-tử-giám bổ dụng
MM. Ng-hữu-Tuân, Bửu-Cang.

Ai muốn đem tuổng vào làm việc trong ngạch binh ? — Sở quan Binh đang cần đến thợ chuyên môn làm tại các xưởng thủ hay, các xưởng pháo thủ, những chân thư-ký đánh máy chữ (secrétaire - dactylographe) và những người biết ít chữ tây để làm khán-hộ (infirmier).

Mỗi hạng người cần đến bao nhiêu kê như sau này :

Thợ nguội	20	người
Thợ nhồi đệm	5	—
Thợ đúc đồng	4	—
Thợ đóng xe	4	—
Thợ điện	8	—
Thợ đúc	2	—
Thợ rèn	5	—
Thợ thiếc	15	—
Thợ mộc	8	—
Thợ máy ô tô	4	—
Thợ may	4	—
Thợ đóng thùng	2	—
Thợ tiện gỗ	2	—
Thợ tiện sắt	5	—
Thợ bàn	2	—
Thợ làm buồm	2	—
Thợ lắp tàu bay	2	—
Thợ chữa máy	4	—
Thợ chắp máy	2	—
Thợ vẽ	1	—
Thợ ảnh	1	—
Thư ký	20	—
Khán-hộ	30	—
Thư ký đánh máy chữ	2	—

Ai muốn hỏi thể lệ ứng tuyển thì các điều sẽ mộ linh ở phủ của Đông (Bao Maréchal Joffre) sáng từ 6 giờ đến 7 giờ rưỡi, quan ba Schérer là chánh sở ấy sẵn lòng chỉ-bảo mọi điều.

Một tên tù đánh người canh gác ở nhà-pha. — Báo *France-Indochine* có đăng rằng :

« Chiều thứ năm vừa rồi, một người tù tên là La đã can án nhiều lần đang đứng trong sân nhà pha, bắt thình linh sông vào người canh nó mà chực giết chết.

Nguyên là ở nhà pha đang chữa cho nên tên Lu kiếm được một cái búa của người thầu khoán chữa nhà pha, rồi nhân lúc người canh nó đang mấc cai các tù khác làm lụng ở trong sân thì nó đánh người ấy mấy nhát búa vào đầu.

Các người linh canh xúm lại trong ấy đã ra sức lấy thắng phạm rồi đưa người bị đánh vào nhà thương chạy thuốc.

Có thể mà người Annam đã đồn vang rằng tù nhỏ loạn ở nhà pha.

Tên phạm ấy đã phải giam ở buồng kín, đợi đến ngày đem ra đại hình xử; xét ra thì chỉ là một việc thù hằn chứ không phải là có ý làm loạn, hoặc chực vượt ngục gì đâu. »

Ai-tin. — Bản-quán được tin rằng M Guillot là quan nguyên thanh-tra Thương-chính vừa tạ-thế ngày hôm nay.

Bản-quán có lời kính viếng ngài và chia buồn với qui-quyến.

Người quen lại — M. Phạm-Diễm, trí phủ hạng nhì tại phủ Phúbình (Thái-nguyên) nay đổi về tòa nhì phủ Thống-sứ đợi ngày về hưu-trí

M. Phạm-chu-Trinh, hàn-lâm viện tu soạn, tri huyện hạng nhất lại huyện Thanh-oai (Hà-đông) được thăng tri phủ hạng nhì và đổi hàm hàn-lâm viện trước-tác và đổi đi phủ Phú bình thay M. Phạm-Diễm.

M. Trần-Xuân, tri-huyện hạng nhì lại huyện Hoàn-long (Hà-đông), nay đổi đi Thanh-oai (Hà-đông) thay M. Phạm-chu Trinh

M. Bùi-Trạc, hậu-tuyển Hà-đông mới được bổ tri-huyện hạng ba, nay đổi đi huyện Hoàn-long thay M. Trần Xuân.

M Đặng-quốc-Giám, tri-huyện hạng nhì lại huyện Gia-lộc (Hải-dương), nay đổi đi huyện Thanh-hà (Hải dương) thay M. Vũ-khắc-Tiên.

M. Vũ-khắc-Tiên tri-huyện hạng nhất lại huyện Thanh-hà (Hải-dương) nay đổi đi huyện Gia-lộc thay M. Đặng-quốc-Giám.

M Nguyễn-hữu-Lợi, tri-châu hạng ba tại châu Phúc-hoa (Cao-bằng), nay đổi về tòa nhì phủ Thống-sứ.

M. Hoàng-biển-Vinh, tri-châu hạng ba tại châu Định-hóa (Thái-nguyên) nay đổi đi châu Phúc-hòa thay M. Nguyễn-hữu-Lợi,

M. Dương-qui Biên, thư-ký tòa sứ Thái-nguyên, được bổ tri-châu hạng ba tại châu Định-hóa (Thái-nguyên), thay M. Hoàng-biển-Vinh.

TRANH TẬ-ĐÌNH-NINH

Tôi có theo ý ở các bài ngụ-ngôn của La Fontaine tiên-sinh cùng ở các sách luân-lý Đông Tây mà vẽ ra tranh, để cho trẻ chơi. Các cảnh tượng trong tranh rất có ý nhị, khiến cho trẻ trông thấy, có thể hiểu rõ ngay được. Thật là những bài học bằng tranh rất có ích cho trẻ về đường luân-lý và tình tình.

Các bức tranh này vẽ ra cốt mong giúp các bậc giáo-sư các trường ấu-học cùng các phụ-mẫu các nhà có trẻ đáng mà dạy trẻ con mà thi rất công-hiệu cho sự nhi-đồng giáo-dục.

Giá bán cực rẻ.

Bán lẻ và bán buôn tại hiệu
HOÁN-VÂN, số 73, phố hàng Bông
3633 *Hanoi*

Thi thư ký vào ngạch Văn-tự. — Quan Toàn-quyền vừa ký nghị-định cho những người không có các văn bằng đã kể trong nghị-định ngày 16 Avril 1919 cũng được tạm thời ứng tuyển vào kỳ thi thư ký tập-sự trong ngạch Văn-tự.

Ngạch thư-ký. — M. Thẩm-ngọc-Vĩ, thư ký tập sự trước bổ đi giáo học Mon-cay thì nay lại về ngạch cũ và bổ vào tòng sự tại nhà-thương Bảo-hộ thay M. Đào-huy-Luận tạ thế.

M. Ng-đình-Hiền, thư-ký thực thụ hạng ba tại Phả-lý, nay đổi đi bạ quan binh thứ ba thay M. Ng-huy-Cao thư-ký thực thụ hạng nhì đổi đi nơi khác.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ, Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 3663

Ân thưởng kim Khánh. — Có tin rằng ông Trần-văn-Hanh thượng hạng thư-ký tại phủ Toàn-quyền vừa được thưởng kim-khánh.

Mất giấy bạc. — M. Trần-đắc-Mậu thư ký nhà điện-báo Hanoi. nhà ở phố Gia-ngư số 29 ter có trình rằng ngày 13 vừa rồi đi xe tử sở về nhà có đánh rơi mất một cái phong bì đựng 254 đồng.

Ai mất đa báo. — Có một cái đa con báo vật ở đường cái, người linh tuần-cảnh số 1 nhặt được đã đem nộp tại sở.

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Các quan các sở nội ngoại mua báo khi có việc gì viết thư đặt báo quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy quán ký, để cho người làm sổ báo biết. Các sở nội thường hay kỳ tên cẩu thả, báo thiếu gửi, không sao tra được, thành ra nhiều khi không thể gửi báo được.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Chết đuối — Hồi 5 giờ rưỡi chiều thứ năm, tên Nguyễn-văn-Vui, 14 tuổi, con trai người tên Nguyễn-văn-Tam ở Lạc-viên, lấm xe ý hụt chân chìm lìm ở sông Sâu-khe. Ngay lúc ấy viên cảnh-sát Tạo trông thấy nhảy xuống vớt lên được, thời Mr. Minne và các thầy-thả tàu Min đã lại cứu chữa trong hai giờ đồng hồ cũng không công hiệu gì. Về sau người ta đành phải giao trả xác cho nhà khổ-chủ mai táng.

Tội tình gì ? — Lúc đó vào khoảng ba giờ, một chàng vận áo dài, đầu đội khăn, có bài lộc tay cầm cái quạt, đang đi ở trước cửa sở Thương-chính thời tự nhiên chạy nhảy xuống sông Bonnal. Tiếp sau thấy thầy phú lít lội theo tóm được bài tóc lôi lên, rồi đẩm tát mấy cái. Như thế ai chẳng đoán chàng kia mang hàng lậu hay ăn cắp, nên thầy phú-lít mợ mới nỡ tâm bành làm vậy. Nhưng mà không phải. Một người đi đường thấy lạ mắt đứng lại xem và hỏi căn do thời mới rõ chàng kia ở nhà quê mới ra làm cho một người ban-thân ở Sán-khe vì không có hình nên trông thấy bóng thấy phú-lít hóa sợ mà chạy trốn. Thấy phú-lít cởi lại khác hẳn, rằng thấy chàng kia khả nghi nên đuổi bắt, nhưng sự thực thời chàng kia không ăn cắp mà cũng không có hàng lậu chi cả.

Vô cảm đồ. — Người bán cơm Nguyễn-thị-Cúc, 35 tuổi quán làng Hàng kinh, có cảm đồ cổ các đồ vật lấy 1p. 60 Nhà cảm đồ đã có giấy báo về việc ấy.

Du đãng. — Tên Nguyễn-văn-Nhe, 16 tuổi, vô nghề-nghiệp, vô gia-cư, đã bị bắt về tội du đãng.

Trộm. — Vừa rồi nhà bà Nguyễn-thị-Ngọc ở phố Đường-cát bị trộm vào khoảng một mẻ khá to, kể đồ vật đã đáng giá 340p, và lại còn mất tiền 137p. nữa.

MỘT DỊP RẤT TỐT

Muốn bán một cái xe moto « Indian » có kèm thêm một cái xe ở cạnh (Side-car).

Hỏi tại : Hôtel du Commerce Haiphong. 3639

THÁI-BÌNH

Diễn-thuyết. — Hồi 7 giờ tối hôm 31 Juillet này, ông Phạm-Quỳnh, chủ bút báo *Nam-phong* sẽ diễn-thuyết tại nhà hội Tri-tri bản tỉnh về hai tháng ông đi-lịch tại Pháp kỳ Đấu-xảo Marseille vừa rồi. Hội Tri-tri đương làm rạp thêm để các người đến nghe diễn-thuyết ngồi và hội đã có giấy mời quan Công-sứ, quan Tuần-phủ, các quan phủ huyện, các nhà thân, thương trong tỉnh đến dự-thính. Diễn-thuyết xong có tiệc trà đãi các quan.

NINH-BÌNH (Yên-mô)

Cướp. — Đêm hôm 22 rạng 23 Juillet, một bọn cướp mới 20 đứa vào nhà Lý-trưởng làng Trinh-nữ, đánh lý-trưởng và người nhà bị thương, lấy mất hơn 300 đồng tiền thuế, đốt cháy 7 gian nhà gỗ, sau lại sang nhà em lý-trưởng làm thì-quỹ đập phá đồ vật, bỏ hoán tẩu, dân làng đổ ra cứu nhưng không cự nổi, phải 2 người tuần phu và 1 người làng bị thương. Lân báo huyện thì quan huyện vừa tiếp tiệc xong để kịp thuế hôm sau. Quân cướp đều trốn thoát được cả. Việc này quan trên còn cho đi dò xét tìm nã bọn gian phỉ ấy.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Giá bạc. — Các chợ thuộc huyện Phú-lộc trước đây chỉ có 6 quan 4 tiền hoặc là chỉ 6 quan 5 tiền.

Mới đây huyện đã nghiêm sức ra các chợ cấm không ai được giảm giá bạc xuống, mà phải ăn theo giá 7 quan như giá bạc ở Huế và các huyện khác. Nay các chợ đều đã tuân cả, cho nên giá bạc lại được bình phục 7 quan như trước. Thiệt là một cái hạnh phúc cho những kẻ làm công ăn theo số bạc đồng.

Nhưng cái lòng tham lam của bọn có tiền và các hiệu Khách ở các chợ lại nhân dịp giá bạc bình phục này mà thi hành cái mưu độc khốc, nghĩa là các nhà có lên thời không

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3045 MẬU-THỊNH kính cáo.

XE MOTO

Chỉ có một thứ xe đạp có động cơ 100 c/mc kiểu L'ÉVANS CYELEMOTOR là đã chạy được từ Paris đến Nice không phải đạp mà thôi.

Xem những kiểu xe mới có đèn điện. Đi một trăm kilomètres chỉ mất một lít rưỡi dầu xăng. Vừa lịch sự vừa tiện lợi.

Đại-biểu về toàn hạt Đông-pháp :
GIOVANNELLI, 45, phố Maréchal Joffre, Hanoi 3634

Rượu bồ-đào :

• TONIQUE TONKINOIS •

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình kì-lạ làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh chớ kì kèo nhầm lỗi!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Ngự-dược phụng lời chỉ phê rằng :

Chiếu nay đại được phòng của MONTÈS qui-ông, có chế nên một thứ rượu bồ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lọ phê thì gửi cho qui được-phòng chủ-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

[illegible]

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này

HẸN TRONG MỘT THÁNG

Nay hiệu chúng tôi có lời trình các quý-khách biết những gói chè ở hiệu chúng tôi bán ra, gói nào cũng có phiếu vẽ ngũ sắc, mà cái phiếu nào có chữ thưởng và đằng sau có in dấu xanh thì được thưởng một gói chè ; năm nay có nhiều phiếu có chữ thưởng mà sau phiếu không có dấu xanh là tại nhà in xếp lẫn, mà người làm việc không xoát lại vì khi chè mới về công việc nhiều quá.

Nay hiệu chúng tôi muốn cho được tin dùng và khỏi mất lòng các quý-khách thì những cái phiếu không có dấu xanh ở đằng sau mà đã gói lẫn vào gói chè thì cũng cho thưởng như những phiếu có dấu, như mà trong một tháng mà thôi, kể từ ngày mồng mười tháng sáu đến ngày mồng mười tháng bảy ta năm qui-hợi.

Quá hạn một tháng thì những phiếu ấy không thể lĩnh thưởng được nữa.

Nay kính cáo,
VINH-MẬU
3635 144, Rue Chinoise, Nam-định

Hiệu Nam-Bảo đổi chủ

Tôi có lời bá cáo để các qui-khách và thân bằng cố hữu biết cho rằng : tôi đã nhượng lại hiệu Nam-Bảo bán đồ vàng bạc ở phố hàng Đào, số 16, Hanoi, cho bà nhạc tôi tên là Đặng-thị-Trường, vì tôi đương tòng sự sở công ; cho nên không có phép đứng tên buôn bán nữa.

Các qui-khách có cần dùng hàng hóa gì, xin viết thư hay là thân đến bản-hiệu đã có quản lý nghênh tiếp cũng như tôi. Xin các ngài chiếu-cố cho.

Các thân bằng cố hữu có cần hỏi riêng việc gì với tôi, xin viết thơ hay là thân đến chơi với tôi ở tại phố hàng Da, số 40, Hanoi thì lấy làm đa tạ lắm.

Kính cáo
NGUYỄN-HỮU-QUY.
40, Rue des Cuirs, 40, Hanoi.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

110, Rue des Changeurs, 110
HANOI

Kính trình qui-khách các tỉnh được biết rằng. Bởi giá vàng cao hạ thất thường, vậy khi các ngài hỏi giá mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giấy-thép về đặt trước độ 10 %, mà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thế thì chúng tôi mới đỡ thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.

2065

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie
31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem gián có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi han điều gì xin cứ viết thơ cho bản-hiệu thì bản hiệu xin trả lời ngay.

Ống nói số 867

2073

võ-cố mà tăng cao giá lúa lên, bắt ngặt con buôn phải mua cao, thời giá gạo ở chợ cũng vì đó mà cao lên, còn các phố kia không có lúa để bắt ngặt thời lại thu góp được bao nhiêu tiền-đồng bạc-giác và xu thời không cho lưu-hành, để bắt ngặt những kẻ đi đổi bạc phải bù 5 hay là 6 xu mới chịu đổi.

Cái thế-lực của kẻ có xu bắt nghiệt kẻ không xu thiệt là mạnh quá, không ai có thể ngăn cấm được, chỉ còn trông ơn quan trên xét đến đó mà thôi.

Lập chợ ngói. — Chợ Các-hai buôn bán cũng khá, nhưng vì đất cát ẩm-ướt, quán-xá lôi thôi, đến khi mưa thời dưới đất bùn lên sục sạc, trên quán thời chỉ mấy tấm tranh, mấy cái giàn-lá tơi-bời hàng hóa bày sắp không có thứ tự, mà sự buôn bán thời có bề trôi chảy lắm. Rứa mà đã bao nhiêu lâu nay, người ta quen mắt quen mũi, cho dẫu có nhiều sự khó chịu, nhiều cách trái với vệ sinh mà cũng không ai ta thán gì, cũng chẳng ai quan tâm đến.

Nghe đâu nay quan huyện đã trù và bẩm sở xin tiền và tư ích của dân để làm lại bằng ngói và sửa sang nền mương theo lối vệ sinh. Nếu tiền tư-ích của dân không đủ làm thời sẽ biện-dụ các bậc phú-hào trong làng biết ích-lợi về sự lập chợ ngói mà quyên vào mỗi người đa thiểu gì nữa mà làm cho trọn việc công-ích.

TOURANE

Thăng chức. — Ông Võ-cao-Minh Phó-quản khố-đỏ mới được chánh-phủ thăng cho Chánh-quản (Adjudant chef) và Nam-triều ban chức Tín-nghĩa đô-úy.

Ông Minh Hán-học thông, Pháp-tự giỏi (ông có bằng Thông ngôn binh) thật là « văn võ kiêm toàn », nay được thăng thưởng như vậy rất là đích đáng.

B. L. lai cảo

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Vụ ăn cướp đi xe-hơi. — Khi xảy ra việc này thì bản-báo đã nói qua rồi, nay việc đã đem xét tại Tòa-án thì tưởng nên thuật lại rõ ràng như sau này :

Đêm 22 rạng mặt 23 Janvier, có một xe-hơi ở Cholen xuống đến Tân-hiệp, đậu trước nhà Trịnh-thị-Huê, xe ấy là xe ăn-cướp, quân ấy áp xuống bao vây nhà, mà thầy đều cầm súng thiệt và súng giả thị Huê, dâu và mấy đứa cháu nội mở cửa sau chạy trốn kịp, duy có tên đầy-tớ là Võ-văn-Triệu thoát ra không khỏi, bị ăn cướp bắt tra khảo — Rồi quân cường-đạo phá tủ sắt và tủ cây, khuân hết áo quần, vàng bạc giá đáng 681 đồng. Tên Triệu bị đánh đau quá, nên không nhớ mặt ăn cướp được.

Đánh xong nhà ấy, áp qua nhà tên khách Tang-khea - Khách này núp trong nhà lén xem hết công-cuộc bên kia, cho nên đã mở tủ lấy hết của báu, vừa thấy ăn-cướp đến lổn ngõ hậu trốn đi. Ăn-cướp phá cửa vào khuân hết hàng-hóa chứa trong tiệm giá đáng 2.095 đồng, chất lên xe-hơi chạy về Chợ lớn.

— Khi nghe tin ăn-cướp đến thì làng xóm đã tri-hô lên. Quan chánh Tham-biện Mytho thông tin dây thép nói cho quan chánh sở Mật-thám hay phái ông cò Klein ở Cholen và nhiều lính Langsa và Annam theo chận đường bắt — Xe lính Mật-thám đi tới Bình-điền gặp xe ăn-cướp đón vì bắt. Ăn-cướp biết thế không xong lình bề phải súng. Có một đứa nhắm viên thanh-tra Testanière mà bắn. Thời may ông Testanière đưa tay ra đỡ, đạn trúng nhằm cách chỏ, lại có một viên trúng nhằm mũi thanh-tra, Desfrançois. Đó rồi quân ăn-cướp thừa dịp chạy xuống ruộng mà lẩn thoát. Có một tên ăn cướp nhắm lính Phạm-văn Thành mà bắn. Đạn không trúng. Thành bắn trả lại năm phát súng sáu Lúc ấy trời tối quá không thể rượt theo nên phải ở chờ đến sáng ngày.

Xét xe chúng nó mới thấy là một số xe cho mướn số 1628 ở Cholon. Trong xe có thuốc đạn chưa dùng, một cây súng lớn, một cây súng sáu giả, và những đồ ăn cướp. Tên sốp-phơ Châu-Cơ và một tên phụ là Lưu-Hưng cả hai đều bị bắt. Chúng nó khai rằng khi quân ấy đến mướn xe chúng nó không hay biết chi cả ; chừng đi nửa đường mới hay thì muộn, vì ăn-cướp hăm chúng giết chúng nó đi nên chúng nó phải làm theo lời ăn cướp biểu.

Sáng ngày ra, xét trong đám đứa nước, cách chỗ xe-hơi đậu chừng 200 thước, gặp Huỳnh-v-Trọng kêu là Ng-v-Trọng bị đạn nơi đùi nằm đó. Tra thì nó khai chánh đảng là sáu Chỉ và Biểu, cả hai có súng đồng lõa là tên Gia, tên Lân, tên Thâm và 7 đứa nữa nó không biết tên. Nó chối không có bắn lính Thành, nhưng mà Thành thì nhìn được mặt nó.

Lưu-Hưng khai cho Ng-v-Cận bắt Cận chịu có dự vào đám ấy và khai thêm 7 tên nữa. Nó cũng khai cho Sáu-Chỉ làm đầu đảng.

Ng-văn-Toàn cũng chịu thiệt lại khai cho Nguyễn văn-Bồng kêu là Hưng-Văn dẫn lộ.

Trần-văn Lung kêu là Mười khai rằng làm Mạch-lô ở tàu « Jules Rueff » mà hỏi ra thì nó đã thôi làm từ hôm 15 Janvier.

Sau lại ông cò Klein nghe tin phe ăn-cướp Tân-hiệp lòn trốn trong làng Tân-quy-tây (Cholen) — Ngày 11 Juin, hồi ba giờ sáng, ông cò cùng nhiều người lính Tây và Annam đi xuống đó kiếm bắt. Dọc đường gặp quan phủ Cần-giọc Trần-văn-Sớm đi với vài tên lính theo phụ lực đến nơi vây nhà Ng-văn Sơn, Cao-văn-Chức và Cao v-Lược — Hai nhà kia không chi, ông Campana qua nhà tên Lược gõ cửa. Lính Thành giữ đường ra ruộng nghe có tiếng động trong nhà, kế có 4 người trong nhà chạy ra. Ba đứa cầm súng lớn, một đứa cầm súng sáu và hai cái bị — Thằng cầm súng lớn nhắm Thành bắn ra một phát đạn ria nơi mặt Thành ngã ra, Thành lén giấu súng sáu mình dưới bùn cho khỏi bị ăn cướp đoạt, kế có lính Trượng và Campana thấy Thành ngã, song không biết chừng coi kỹ lại mới hay người người mình, bèn bắn theo ăn-cướp. Quân kia vừa chạy vừa bắn trả lại — Lính vượt theo mà không lại gần được vì mình cầm súng sáu bắn không được xa, còn đảng kia súng lớn bắn xa được.

Quân ăn cướp lội ngang qua sông Baimm, vào địa phận làng Tân-bửu. Đảng kia ông cò cho tên lính bịnh về nhà thương rồi nhắm chừng tiếng súng đi theo.

Ông cò hiệp lực cùng thầy cai Long hương Trung là Ng-hữu-Long phủ vây rừng Tân-bửu. Ăn cướp thấy bị vây thì không chạy nữa, nhưng cũng không thôi bắn Hương-cả Phạm-v Thanh núp trong cây gần chúng nó khuyên chúng nó thôi bắn, chúng nó không nghe nhắm Hương-cả mà bắn - Đảng kia lính hô lên rằng nếu chúng nó chịu phép thời không sao, bằng chẳng tuân át không toàn tánh mạng. Nghe hăm như vậy ba tên Phạm-v-Lang Ng-v-Mèo kêu là Lê-v-Ngao và Võ-v-Cần đều quăng súng. Còn Phạm văn-Xinh kêu là Biểu ngồi xuống trở lòng súng vào bụng quyết tự tử.

Lúc ấy thầy cai Long chạy lại gần nó, nó liền đứng dậy nhắm thầy cai mà bắn, đạn trúng phớt cùi chỏ thầy cai — Lính Trượng nhảy lại bắn một phát mà không chúng Xinh, nhưng mà Xinh quăng súng để cho Ng-v-La bắt.

Tòa lên án

1· Xử tử Phạm-v-Xinh kêu là Biểu, và định phải hành hình tại Saigon.

2· Huỳnh v-Trọng, Ng v Cần và Ng-v Thâm bị đày khổ sai chung thân.

3· Ng-v Sang cũng khổ sai chung thân.

4· Ng-v Mèo kêu là Nghi và Võ-v-Cầm mỗi tên hai chục năm khổ sai.

Ng-v Bồng và Trần v-Lung được tha bổng.

ĐÔNG-PHÁP TOÀN-QUYỀN PHỦ

CÔNG-CHÁNH GIÁM-ĐỐC NHA

Đường hỏa-xa Vinh - Đông-hà

KHU THỨ BA
(3e ARRONDISSEMENT)

Đấu giá về việc làm những cầu ở quãng đường từ Đông-hà tới Rao-man

Yết-thị cải-chính

Có lời yết-thị cho công chúng biết rằng : cuộc đấu-giá làm các cầu đã nói trên này, trước định vào ngày 10 Août 1923 hồi 9 giờ sáng, thì nay hoãn đến ngày thứ tư, cũng chín giờ sáng, nghĩa là cách bốn ngày sau khi tàu « André Lebon » tới Haiphong.

Vinh, ngày 25 Juillet 1923,
Quan Chánh Kỹ-sư tổng-quản các khoản trù tính và các công việc lập đường hỏa-xa phía Bắc, xứ Trung-kỳ
Ký tên : VALETTE

Một thứ thực-phẩm có ích

Thực phẩm có ích, chẳng gì bằng một thứ nước-mắm của Việt-Nam ta, nên HẢI-LỢI Công ty chúng tôi hết sức khảo cứu các miền Hải tần để chú ý tìm những cách chế nước mắm, cho thật là : tinh-xảo, sạch sẽ, hợp cách vệ-sinh, chế theo đúng điều-lệ nhà nước ngày 21 tháng chạp năm 1916 để nhận dân ta dùng được bổ-ích vậy.

Chúng tôi hiện nay đã tổ-chức nghề đó. Xưởng chế-tạo lập tại Thái-hà (Hà-đông).

Tổng-cục tại 72, phố Mới (Jean Dupuis) Hanoi, hiện đã có quan Chánh tòa Vệ sinh khám-nghiệm cẩn thận. Bán lẻ, bán buôn, hàng ngon, giá hạ, qui-khách nào chiếu-cố, tất là phải vừa ý. Song lại có các hạng đặc-biệt đóng chai rất sạch sẽ ngon lành, hiệu sg văn-nhã, lễ biếu tiện dụng, có lẽ lại tiện hơn các thứ lễ biếu khác, xin qui khách chiếu-cố.

Người nào ở xa muốn dùng đến thứ gì, xin viết thơ về Tổng-cục, chúng tôi sẵn lòng tiện đường gửi theo cách kiện hóa giao ngân tử tế.

Còn muối, mắm, mắm-tôm, và các hải-vị khác sau cũng sẽ có.

HẢI-LỢI Công-ty
2092 Cẩn bạch

Thi vẽ kiểu xe

HỢP-THIỆN-HỘI

Bản-hội định làm thêm một cái xe Thần-dư (Corbillard), đơn sơ nhẹ và nhã, theo thời nay.

Vậy xin các nhà danh-họa vì việc thiện mà vẽ giúp cho bản hội một kiểu xe.

Những bản vẽ ấy xin cứ gửi lại nhà ông Hội-trưởng Nguyễn-hữu-Long, ở phố hàng Cót số nhà 66

Hạn định đến 10 Septembre 1923 thì thôi không nhận nữa.

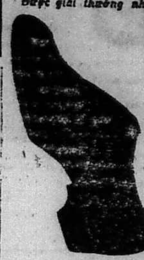
Báo *Trung-Bắc, Thực-nghiệp, Khai hóa, Nam-phong*, trong bốn thứ báo ấy, ngài nào trúng tuyển, thích xem thứ báo nào, bản-hội xin kính tặng một năm báo ấy, để tỏ chút lòng hành kính cảm bản-hội.

Hợp-thiện-hội lai cảo.

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY
Số 48, phố Xe-điếu (Rue des Pipes) Hanoi

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922. Có catalogue riêng qui-khách muốn xem xin viết thơ về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

[illegible]

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1$50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, số [illegible]
[illegible] số 226

2013

Nhiều kiểu lạ !

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đỏ ở phố hàng Bạc, số 80, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng : Vàng bạc dùng cân dùng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các qui-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa.

2065

BẠCH-THÁI-TÒNG

TRANSITAIRE — COMMISSIONNAIRE
THƯƠNG-MÃI VẬN-TẢI CỤC
HANOI — *80, Boulevard Carreau, 80* — **TONKIN**
TÉLÉPHONE **812**

Vận tải bằng xe ngựa.
Mua bán các thổ sản như : ca-phê (café) — hồi — bông gạo vân vân.
Bán buôn các hóa vật như : các thứ rượu — đồ hộp — gỗ — sắt — ciment cùng đủ các khí dụng khác.
Chuyên việc giao dịch cùng các nhà buôn bán các tỉnh
Xin cứ viết thơ về bản cục.

3638

Muốn được
SÁU TRĂM BẠC (600$)
thì hỏi thể lệ **CUỘC THI ĐỐ** *của*
HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi.*
Thường vẫn mua thuốc **"STIC"** *ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi*

Mũ bằng **liège** có ở đâu làm được không ?

Chính ở hiệu **HAI-CHINH, 76, Phố Cầu-Gỗ, Hanoi,** hiện bây giờ đã làm được trước nhất.

HAI-CHINH
76, Rue du Pont en Bois, 76
HANOI

2043

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 2$00

Thợ chế quý-khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bực của 3 quan nên chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không bớt thời xin biếu cái tinh giọng đồng có hộp xinh xinh đựng vào vậy :

Đồng hồ đeo tay nhãn hiệu thợ giỏi		giá trước	5$00	nay	4$00
—	14	số kim ly	—	6 00	— 5 00
—	14	kim thép và kim vàng	—	6 50	— 3 50
—	16	vuông khực xinh	—	9 50	— 8 50

Nếu các quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin bình tặng 1 cái đồng gọng vàng đời mới và 1 cái hộp kính almanium và cả giấy nước sẽn. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

49, Phố hàng Ngang, HANOI

2060

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ ĐƯỢC. BỆNH ĐAU GAN, BỆNH BUỒN BỰC

Khi nào người ta đau não, đau gan, thì thấy không ngủ được, đau gắt, đau cốt, nghĩ không ra việc, đau lưng, đau ngực, ngủ thì chập chờn, thấy trong mình khó ở mà hình như điên dại, cũng việc không muốn làm, nếu không chịu chữa ngay thì chết cũng nên.

Trong những khi nóng nảy muốn cho ngủ ngon giấc, hãi thức dậy không thấy nặng đầu, thì chỉ nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này ai dùng cũng được, đủ trẻ con, ông già, con gái, đàn bà đều mắc hay sinh bệnh và các thứ bệnh thường gặp.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

3056

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$25 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

3050

Hiệu GIU-ICH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy riêng dầu và chế các thứ sơn tây để các mùi đặt tên* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố một lần, các ngài thử cho bản-hiệu lấyước, sẽ vừa ý liền ngay.

3055

奔醫林桂號

MỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh hột lĩ) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cơn đến khi đại-tiện xong rồi thì lưu-huyết cầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng đao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dụng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thời những nỗi mạn tự-kỷ rụng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến :

M. TCHUONG-QUAY-LAM

36, Phố mới Buồm — HANOI

Sáng tiếp khách từ 9 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi những từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Các tỉnh xa đến xin nhà tiếp.

Thư từ xin trả lời ngay.

2060

HOTEL LÊ-VIÊN

(HÀNG CƠM TÂY)

58, Amiral-Courbet (phố La-côm)

Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây. — HAIPHONG

Có các thức bánh ngọt, thức nào cũng có các món ăn nóng và nguội.

Có các thức rượu mùi và rượu uống trước khi ăn cơm, có rượu vang thung trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.

Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp qui-khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH :

Một bữa ăn không rượu	1$80
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	15.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đến nhà hay đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày qui-khách muốn ăn tại nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính một giá.

Có **hướng cho thuê** ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, quạt-máy đủ cả, thật là vệ-sinh.

2064 P. DIÊN, Chủ-nhân

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG

nên dùng thuốc

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Tục tiếng về các thuốc của Pháp toàn dùng một thuốc này.

Gửi bán tại tất cả các nhà bào-chế

Nhà chế thuốc LACROIX, 20-21, *Rue Fléchier, à* Clermont — PARIS

Hỏi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2052

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Các bệnh **bóng**, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vấn vấn... dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán : 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul Bert, trước cửa hiệu Gió-đa và hồ Hoàn-kiếm trông sang

MỚI VỀ HẠT RAU MỚI

của nhà CATROS-GERARD

ở BORDEAUX

Là những thứ HẠT RAU tốt nhất ở bên Pháp đem sang bên Thuộc-địa này mà gói nào cũng có băm vậy sát CÓ NAM làm niêm phong

Bán tại hiệu

GUIONEAUD FRERES

69-71, Phố hàng Khay, 69-71

(*Rue Paul Bert*)

HANOI

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門衙浦行內河京東

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ ngà rất tốt : như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hút thuốc lá, đũa, vân vân.

2° Một bọn nhẫn kính đủ các thứ mặt, mặt đen, mặt vàng, mặt mài lê cẩy, vân vân. Lại có cả nhẫn kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí khách đến hỏi mà đeo những nhẫn kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ treo tường, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chạm-cẩm, vân vân.

4° Một bọn chiếu sắc, đèn sắc, lọ sắc, bát sắc, đồ sắc để thờ-tiên may là bày cảnh càng được và tế bình, vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong quý vị quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm sẵm vui lắm lắm.

Còn các đồ sứ trang, chân bàn, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

20[illegible]

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-ca, nay xin dịch (thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Nội giám *Lăng mậu* tuyên đọc xong, cha con *Hùng-vương* đều cảm ơn lạy tạ thánh-chỉ. Nội-giám *Lăng-mậu* lại nói mấy lời chúc mừng.

Hùng-vương cầm một bản tâu trao cho *Lăng mậu* mà bảo rằng :

—Nội-giám *Lăng mậu* ơi! tôi có một bản tâu nhờ nhà-ngươi đệ trình thánh-thượng. Số là *Hùng-hiệu* này đã hết sức khuyên-mã. Vả gần đây lại bỗng sinh ra-bệnh mà vẫn chưa dám từ quan. Nay xin thánh-thượng giáng chỉ cho tôi được theo hầu thượng hoàng thì thật là một cái ân đặc-biệt. Hai con tôi xin để hầu-hạ thánh-thượng mà đừng cho chướng-quản binh-quyền. Binh-quyền nên giao cho phò-mã *Triệu-cảo*, phò-mã thật là người có tài « Kinh thiên vĩ địa » vậy.

Nội-giám *Lăng mậu* vâng dạ, rồi nói :

— Mấy lời vương-gia tâu xin, tất thế nào thánh-thượng cũng phê chuẩn, nhưng còn một việc giao binh quyền cho *Hoàng-phủ* phò-mã thì thái-hậu vị-tất đã ưng. Số là tôi thấy *Hoàng-phủ* phò-mã cũng đã mấy lần từ-chối, không chịu nhận giữ binh-quyền, nay vương-gia lại tấu xin như thế, thế thì chẳng lẽ binh-quyền biết giao cho ai. Bản tâu này, tôi xin vâng lĩnh đem về dâng thánh-thượng, nhưng trong hai việc ấy, tôi chắc là chỉ được một việc mà thôi.

Hùng-vương lại đem một nghìn lạng bạc đưa tặng nội-giám *Lăng-mậu*. Nội-giám *Lăng-mậu* thở dài mà thưa rằng :

Vương-gia ban thưởng, tôi không dám từ-chối, nhưng tôi thiết nghĩ một thân vô-sự, cần được nhiều của để làm chi! kia như nội-giám *Mã-thuận*, trong nhà biết bao nhiêu châu-báu vàng-bạc, ngày mai ra chốn pháp-trường, phỏng có đem theo được vật gì không! Bởi vậy mỗi khi thánh-thượng và các vị vương hầu thưởng-tứ cho tôi, tôi đem về đều phân phát cho thân-thích họ hàng. Thân-thích họ-hàng tôi, ai nghèo thì tôi giúp tiền, chứ không giúp cho ai làm quan cả, còn như thân-thích họ-hàng nhà *Mã-thuận*, bao nhiêu người làm quan, ngày nay lại cùng chịu cái nỗi đoạn-trường ấy, khổ-sở biết là dường nào!

Nội-giám *Lăng-mậu* nói xong các từ lui ra. Bấy giờ nhà họ *Hùng* cùng nhà *Hoàng-phủ* hai nhà đều nhiệt-náo về việc sửa-soạn nghi-tiết cho *Hùng khôi-thần* làm lễ thành-hôn cùng *Phi loan* quận-chúa.

Lại nói chuyện nàng *Vân cơ* từ khi về tới *Bắc-kinh*, vào ở trong ngục-thất, đêm ngày ngẫm nghĩ, luống những như cơ đại như ngây. Nàng nghĩ thầm : ta đã đem thân vào đến chốn này, thật là chỉ còn đợi ngày xử tử.

Nàng run sợ mà ngã lăn ra. Bấy giờ có các phụ-nữ cùng bị giam ở đấy chạy lại khuyên giải mà bảo nàng rằng :

— Chốn này là nơi khổ-hải, chúng tôi ở đây thật đã trăm cay nghìn đắng, chẳng hay có tội tình gì mà con người ngọc cũng phải dời đến chốn này vậy.

Nói chưa dứt lời thì bỗng nghe một người có người gọi mở cửa, để mau mau giải bọn phản-nghịch đem ra pháp-trường. Các phụ-nữ dắt nàng *Vân cơ* đứng nấp ra một bên để xem.

Bấy giờ thấy có hai người đàn ông đều bà tóc rối, mình mặc áo trắng, tay chân đều đeo xiềng sắt cả, ở trong ngục-tối thẳng lối đi ra.

Phía sau lưng hai người đàn ông ấy lại có một bọn đi theo, vừa nam vừa nữ, cả thảy hàng mấy trăm người, đều bưng đầu khóc-than, si trông cũng phải thương-xót.

Các phụ-nữ lại bảo nàng *Vân-cơ* rằng :

— Hai người đàn-ông kia, tức là *Mã-thuận* và *Đề-man hưng-phục* đó! còn một bọn theo sau là đồ đảng của hai người. Bây giờ giải ra pháp-trường để xử-quyết.

Nàng *Vân-cơ* nghe nói, kinh hồn khiếp đảm, nét mặt tái mét, mồ-hôi toát ra đầm đìa, rồi ngất người đi mà ngã lăn ra đấy. Các phụ-nữ vội-vàng đỡ dậy, ngồi lặng hồi lâu, bấy giờ tinh-thần mới lại hồi-phục.

Vân-cơ thở dài mà than rằng :

— *Hùng* công-tử ơi! nếu ta không nhờ được công tử cứu cho thì có lẽ hôm nay cũng phải giải đi xử-quyết rồi! nhưng cái thân chết đỡ sống thừa này, chẳng biết mai sau rồi ra thế nào!

Nói xong, lại kêu vại áo hung mặt mà nức nở khóc. Từ đó nàng *Vân-cơ* thường thường suốt đêm không ngủ, năm canh vo-vẩn, chỉ những nghĩ quẩn lo quanh :

Hồi tưởng năm nào động-phòng hoa chúc, một đôi trai tài gái sắc, vẫn tưởng rằng duyên ưa phận đẹp cùng nhau trọn vước trăm năm, ai ngờ trăm gẫy bình rơi, để đến nỗi nên cơ-hội này.

Lại hồi-tưởng đến khi gặp *Hùng* công-tử. Thấy chàng, ta cũng đeo đai, không ngờ cảnh hoa nguyện hèn-ý mà dòng nước vẫn vô tình khiến cho ta luống những bẽ-bàng bởi duyên tài phận.

Lại hồi *tưởng* đến khi đem thân về với *Đinh-quốc* chỉ vì ta quá nghe lời thân-mẫu mà đã đến nỗi tan cửa nát nhà. Tội phản nghịch của đứa gian ác kia, nay đã cứu chịu một lưỡi đao oan-nghiệt.

Thế mới biết ở chỗ « Hồng nhan bạc mệnh », cỏ kim hà có riêng ai. Chiếc thân chết dở sống thừa, không ngờ ngày nay lại thành ra một người tù tội. Nếu không được *Hùng* công-tử đến ơn báo nghĩa thì tấm thân thôi có còn gì.

Nàng *Vân-cơ* càng nghĩ lại càng oán-giận *Lã* di-nương, vì rồi đến ghét bỏ *Hùng* công-tử mặc lòng, có sao lại buộc cho *Tử* di-nương cái tiếng xấu-xa nhơ-nhuốc. Ngày nay *Tử* di-nương oan tình đã giải, mà thân-mẫu ta cũng hồn vẻ chín suối, chẳng biết trong khi cùng nhau gặp gỡ thì mặt nào mà trông thấy nhau.

Nàng *Vân-cơ* khóc than kể lể, các phụ-nữ đều xúm lại mà nghe. Cách mấy hôm sau, bỗng thấy lên ngục-tối mở cửa chạy vào bảo nàng *Vân-cơ* rằng :

— Có một người lão-bà nói là phụng mệnh *Hùng-vương* đem kiệu đến đón tiểu-thư đó. Kiệu bọn đã đợi ở ngoài cửa, mời tiểu-thư mau mau ra đi.

Nàng *Vân-cơ* get nước mắt từ biệt các phụ-nữ ở trong ngục, rồi bước ra lên kiệu. Kiệu đi mấy bay, bỗi lâu đến một cái chùa ở trong quãng rừng. Người lão-bà vén màn mời nàng *Vân-cơ* xuống kiệu.

Nàng vừa xuống kiệu, bỗng có ba người sư ni ở trong chùa bước ra, nét mặt tươi cười, đón mà bảo nàng rằng :

— Nàng là *Vệ* tiểu-thư đó phải không? chốn hoang-sơn này mấy sư lại có thiên-tiên giáng-hạ!

Ba người sư ni vừa nói vừa mời vào. Nàng *Vân-cơ* bỗi-hồi-dỉ-phải rón-rén bước theo. Ba người sư ni lại cùng nhau thì-thầm khen ngợi mà rằng :

— Trời ơi! xưa nay tôi chưa từng được trông thấy ai có cái nhan sắc xinh đẹp lạ thường như *Vệ* tiểu-thư này!

(*Còn nữa*)

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)